

Delaktighetsplan för perioden 2023–2025

Fostrans- och utbildningssektorn

Beredning

Heidi Halkilahti

Silja Lindblad

Anniina Riikonen

Helsinki

Bild: Helsinki Material Bank / Maija
Astikainen

Innehåll

1. Främjandet av delaktighet vid Helsingfors stad

- Delaktighetsplaner som en del av stadens delaktighetsarbete
- Verkställandet av delaktighetsplanerna och arbetsfördelningen
- Delaktighet och prioriterade områden för 2023–2025

2. Delaktighet i fostrans- och utbildningssektorn

- Vad betyder delaktighet?
- Vad består delaktighetsupplevelsen av?
- Hur främjas delaktighet i fostrans- och utbildningssektorn?

3. Prioriterade områden och mål för delaktighet 2023–2025:

Stadsgemensamma och sektorspecifika åtgärder och utvärderingen åtgärderna

- Stärkandet av delaktighetsupplevelsen
- Stärkandet av kunskaperna om och förståelsen för delaktighet
- Stärkandet av flerstämmigheten

Del 1:

Främjandet av delaktighet vid Helsingfors stad

Sektorernas delaktighetsplaner som en del av stadens delaktighetsarbete

Stadens fyra sektorer utarbetar sektorspecifika delaktighetsplaner, i vilka man sammanställer strategiperiodens mål och åtgärder för att stärka invånarnas delaktighet.

Under strategiperioden 2017–2021 ansågs sektorernas delaktighetsplaner spela en viktig roll i Helsingfors stads delaktighetsarbete, eftersom planerna beskriver hur delaktighetsarbetet genomförs på alla servicenivåer inom sektorn.

Utgångspunkten för utarbetandet av delaktighetsplanen är att främjandet av delaktigheten är en viktig del av varje medarbetares arbetsuppgifter.

Delaktighets- och interaktionsmodellen betonar kopplingen av delaktigheten till all vår verksamhet.

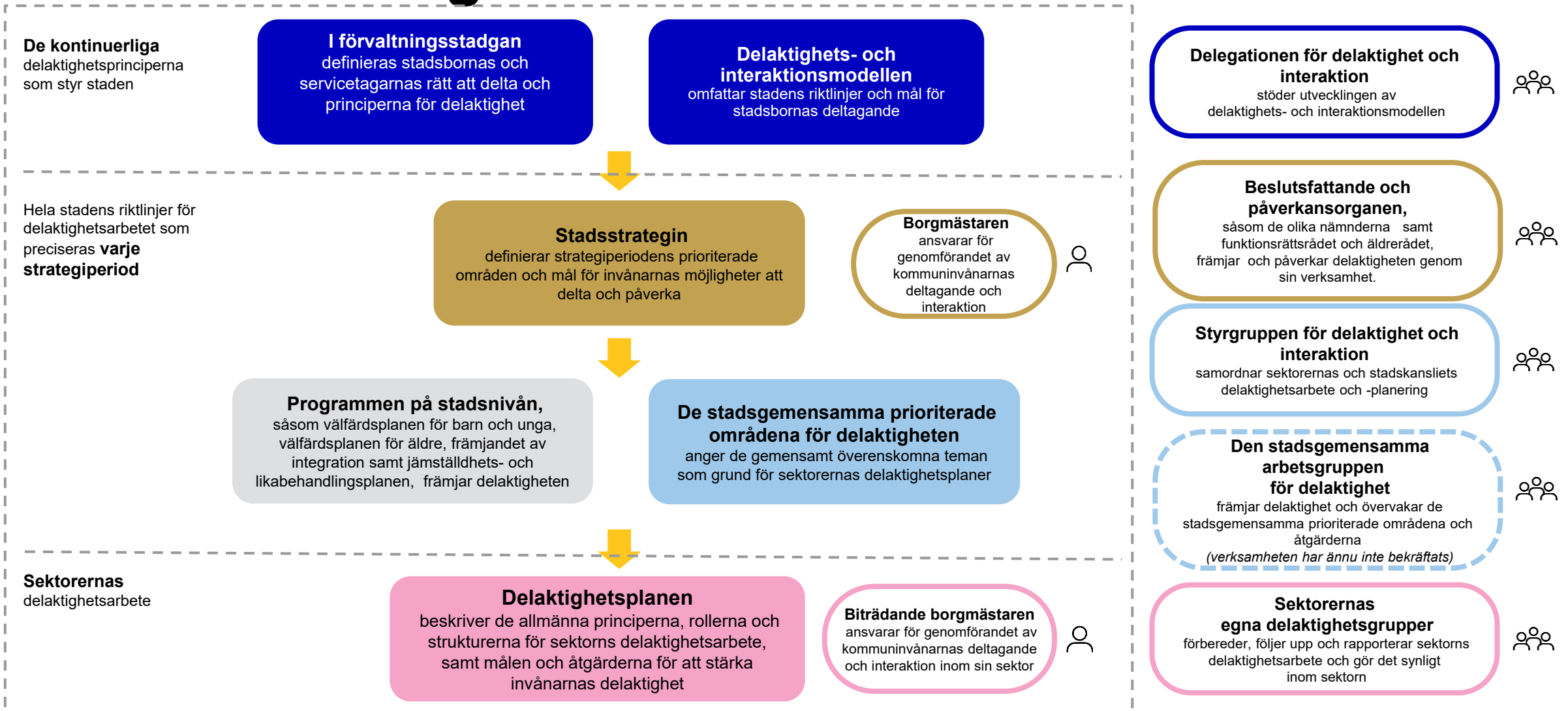
Helsingfors principer för delaktighet

Utnyttja individernas och gemenskapernas kompetens och expertis

Möjliggöra egen verksamhet

Skapa jämlika möjligheter att påverka

Verkställandet av delaktighetsplanerna och arbetsfördelningen

Sektorernas gemensamma definition av och prioriterade områden inom delaktighet 2023–2025

Delaktigheten

Delaktighet innebär att tillhöra och bli hörd

Delaktighet innebär att människan känner att hen är en viktig del av en helhet. Hen blir hörd som hen är och kan påverka sitt liv och gemensamma ärenden.

Delaktighet betyder att man får vara med, att man har möjlighet att påverka samt får och ger omsorg och får ta del av välfärden som byggts tillsammans.

Prioriterade områden 2023–2025

Stärkande av delaktighetsupplevelsen

Stärkande av kunskaperna om och förståelsen för delaktighet

Stärkande av flerstämmighet

Del 2:

Delaktighet i fostrans- och utbildningssektorn

Vad betyder delaktighet?

Syftet med delaktighetsplanen är att stödja och stärka uppfyllandet av fostrans- och utbildningssektorns lagstadgade skyldigheter (bl.a. samarbetet mellan hem och skola, barnets rätt till delaktighet och hörandet av kommuninvånarna) samt att främja verksamheten inom hela sektorn. Det här har samtidigt som följd att implementeringen av den nationella barnstrategin inom sektorn avancerar och modellen *Barnvänlig kommun* stärks.

- Att bli sedd och hörd
- Tillhörighetskänsla
- Delaktighet är en upplevelse av att det är möjligt att påverka, men begreppet är mycket bredare än definitionen att påverka eller delta.

Bygger på t.ex. THL:s indelning:

- Delaktighet i det egna livet
- Delaktighet i gemenskaper och påverkansprocesserna
- Delaktighet i det allmänna bästa

Vad består delaktighetsupplevelsen av?

Dagligen

- Jag blir sedd och uppmärksammad
- Jag blir positivt bemött
- Jag känner mig som en viktig medlem i gemenskapen

Varje vecka

- Jag får hjälp när jag behöver det
- Jag litar på min egen handlingsförmåga och jag upplever att andra också litar på mig
- Jag känner/upplever att jag lyckas och har värdefulla stunder under dagen

Minst några gånger om året

- Jag kan påverka mitt eget liv
- Jag kan eftersträva sådant som är viktigt för mig
- Jag kan påverka vissa saker i min livsmiljö

Hur främjas delaktighet i fostrans- och utbildningssektorn?

- 1) Barnet, eleven och den studerande i centrum:** Barnet, eleven och den studerande blir sedda och bemötta varje dag. Deras tankar har betydelse och de är viktiga medlemmar i sina gemenskaper.
- 2) Familjerna:** Familjerna är en resurs i fråga om att stödja barnens, elevernas och de studerandes uppväxt och lärande. Mötena är familjeorienterade och familjernas olika utgångspunkter beaktas.
- 3) Daghemmen, skolorna och läroinrättningarna:** För samarbetet med familjerna tar man fram verksamhetsätt som stärker familjernas anknytning till gemenskapen och det ömsesidiga förtroendet mellan enheterna och familjerna. Verksamhetens transparens ökas genom att man identifierar de centrala villkoren för verksamheten och diskuterar dem med medlemmarna i den lärande gemenskapen. Daghemmen, skolorna och läroinrättningarna stärker dialogen, de gemensamma diskussionerna och samtalen om välbefinnande i vardagen. För att säkerställa att alla barn, elever och studerande blir bemötta dagligen kommer enheterna överens om vem som ansvarar för att bemöta barnet, eleven eller den studerande vid olika tillfällen. Tid ska avsättas för regelbundna diskussioner under verksamhetsåret i syfte att stärka en trygg atmosfär och välbefinnandet. Barnets, elevens och den studerandes anknytning till den lärande gemenskapen stärks på olika konkreta sätt (t.ex. sittarrangemang, smågrupper).
- 4) Förvaltningen och ledningen:** Delaktigheten leds och koordineras för att säkerställa att fokus ligger på kärnfrågor. Kompetensen kring delaktighet stärks i sektorn så att alla förstår att delaktigheten främjas av att bli bemött.
- 5) Biträdande borgmästaren:** Ansvarar för att kommuninvånarnas delaktighet och interaktionen med kommuninvånarna förverkligas.

Del 3:

Prioriterade områden och mål för delaktigheten 2023-2025

Sektorspecifika åtgärder och utvärderingen av åtgärderna

Helsinki

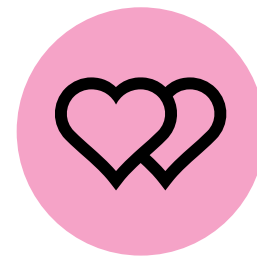

Bild: Helsingin Aineistopankki / Antti Nikkanen

Sammanfattning av delaktighetsåtgärderna inom fostrans- och utbildningssektorn 2023–2025

Prioriterat område för delaktighet	 Stärkande av delaktighetsupplevelsen	 Stärkande av kunskaperna om och förståelsen för delaktighet	 Stärkande av flerstämmighet
De stadsgemensamma åtgärderna	<ul style="list-style-type: none">• Vi förbättrar kundförståelsen och utnyttjandet av stadsbornas expertis i utvecklingen av tjänster.• Vi använder digitala interaktionsverktyg.• Vi testar verktyg som mäter upplevelsen av delaktighet och beaktar resultaten från dessa i utvecklingsarbetet.	<ul style="list-style-type: none">• Vi delar information om delaktigheten till all personal.• Vi skapar ett stadsgemensamt verktyg för planeringen av delaktigheten.• Vi planerar en grundutbildning i delaktighet för stadens personal.	<ul style="list-style-type: none">• Vi stärker kommunikationen och interaktionen där man använder ett tydligt språk samt användningen av klarspråk.• Vi sammanställer och utvecklar de stadsgemensamma sätten att höra olika slags människor som bor i staden.• Vi skapar gemensamma sätt att utvärdera stärkandet av delaktigheten hos barn och unga, personer med ett annat modersmål än finska eller svenska samt äldre i enlighet med stadens planer.
De sektorspecifika åtgärderna	<ul style="list-style-type: none">• Vi stärker delaktighetsupplevelsen i barnens, elevernas och de studerandes, personalens och vårdnadshavarnas vardag genom att dagligen se till att alla blir uppmärksammade och sedda som de individer de är, alla får ett positivt bemötande och alla ses som viktiga medlemmar i sina gemenskaper.	<ul style="list-style-type: none">• Fostrans- och utbildningssektorns experter på delaktighet gör en sammanställning av vad man avser med delaktighet, delaktighetsupplevelse och påverkan samt hur delaktighet beskrivs utifrån de planer som styr fostran och undervisningen.• För att utveckla kompetensen inom sektorn deltar personalen i fortbildning kring den nationella barnstrategin.	<ul style="list-style-type: none">• Dialogen stärks genom att vi stärker enheternas kompetens, pilottestar områdesvis dialog och skapar mötesplatser på stadsnivå.• Barnens, elevernas och de studerandes röster hörs i ännu högre grad i sektorns kommunikation.

Stärkandet av delaktighetsupplevelsen inom Fostrans- och utbildningssektorn

Vårt mål är att stärka stadsbornas upplevelse av att tillhöra och bli hörda. Delaktighetsupplevelsen stärks i möten mellan människor och rättidigt samspel som präglas av uppskattning. Stadsborna upplever att de kan främja frågor som är viktiga för dem i staden och deras möjligheter att påverka beaktas i den vardagliga verksamheten och inom tjänster. Stadsborna får också information om och förstår sina möjligheter att påverka. Stadsbornas kundupplevelse styr utvecklingen av våra tjänster.

Vi sänker och tar bort hinder för delaktigheten. Stadsborna kan delta på många olika sätt: de får information, kan delta i planeringen och i beslutsfattandet eller vara aktiva aktörer. Vi satsar på att skapa en delaktighetsupplevelse hos människor i en utsatt ställning.

Fostrans- och utbildningsnämnden betonar att barnen, eleverna och de studerande, personalen, vårdnadshavarna och stadsborna överlag besitter värdefull information och ska involveras i planeringen av bygg- och lokalprojekt i ett så tidigt skede som möjligt.

Sektorspecifika åtgärder

Möjligheten till delaktighet i vardagen lägger grunden för välbefinnande. Upplevelsen av delaktighet stärks i barnens, elevernas och de studerandes, personalens samt vårdnadshavarnas vardag genom att vi dagligen ser till att alla blir uppmärksammade och sedda som de individer de är, samt att alla blir positivt bemötta och ses som viktiga medlemmar i sina gemenskaper.

Uppföljning av åtgärderna

- Ledningen och cheferna lyfter fram tillfällen där delaktigheten konkretiserats i form av en gärning i vardagen i gemensamma diskussioner. Syftet är att tillsammans reflektera över hur man blir sedd och hörd samt hur tillhörigheten förverkligas i gemenskaperna och i den egna verksamheten.
 - Barnen, eleverna och de studerande, vårdnadshavarna, förvaltningen
- Kommunikationstjänsterna ger goda (inklusive mindre) gärningar i vardagen mer synlighet i sektorns kommunikation (ja/nej).
- Experter på delaktighet inom sektorn följer upp enkäter kring delaktighet (t.ex. enkäten Hälsa i skolan).

Stärkande av kunskaperna om och förståelsen för delaktighet inom sektorn

Vårt mål är att medarbetarna i hela staden är medvetna om delaktighetens betydelse och dess möjligheter i sitt eget arbete. Inom alla sektorer, hos både ledningen och medarbetarna, finns en tydlig uppfattning om delaktigheten och sätten att genomföra den. Delaktighet ses som en integrerad del av vårt arbete.

Kunskaperna om delaktighet och förståelsen för mångfald stärks inom staden. Vi främjar delaktighet genom ledarskap och åtaganden samt tillräckliga resurser och rätt metoder. Delaktighet och främjandet av den är en del av det dagliga arbetet och angår alla.

De sektorspecifika åtgärderna

Fostrans- och utbildningssektorns experter på delaktighet utarbetar en sammanställning av vad som avses med delaktighet, delaktighetsupplevelse och påverkan samt hur delaktighet beskrivs utifrån de planer som styr fostran och undervisningen.

För att utveckla kompetensen inom sektorn deltar personalen i fortbildning kring den nationella barnstrategin.

Uppföljning av åtgärderna

➤ Experter på delaktighet inom sektorn gör en sammanställning (ja/nej).

➤ För att utveckla kompetensen inom sektorn deltar personal i fortbildning kring den nationella barnstrategin (ja/nej). De anställda som deltagit får ett intyg över sitt deltagande.

Stärkande av flerstämmighet inom Fostrans- och utbildningssektorn

Vårt mål är att hänsyn till stadsbornas flerstämmighet är ett verksamhetssätt inom staden. Vi erbjuder olika möjligheter att delta på de ställen där människorna är. Vi ägnar särskild uppmärksamhet åt de stadsbor som lever i den största utsattheten.

Vi strävar också efter att aktivt nå olika befolkningsgrupper genom olika gemenskaper och organisationer. Information styr vår verksamhet.

Vi stärker flerstämmigheten också i kommunikationen genom tydligt språk, flerspråkighet och kommunikation i flera kanaler. Vår verksamhet är transparent och stadsborna får information om stadens beslut och riktlinjer. Vi identifierar i god tid vem som påverkas av besluten och främjar dialogen med stadsborna med beaktande av olika befolkningsgrupper.

De sektorspecifika åtgärderna

Vi stärker dialogen genom att stärka enheternas kompetens, pilottesta en områdesvis dialog och skapa mötesplatser på stadsnivå.

Vi sörjer för att barnens, elevernas och de studerandes röst hörs på ett ännu mångsidigare sätt i sektorns kommunikation.

Uppföljning av åtgärderna

- I utvecklingen av kompetensen inom sektorn säkerställer man att fortbildningar i facilitering i Dialogpaus ordnas för personalen i alla serviceenheter (ja/nej.)
- Experter på delaktighet inom sektorn ordnar en områdesvis dialog på pilotbasis (ja/nej).
- Experter på delaktighet inom sektorn utvecklar dialogen på stadsnivå (ja/nej).

- Kommunikationstjänsterna pilottestar inkludering av barnen, eleverna och de studerande i kommunikationen och reklamen inom sektorn.

Del 4:

Prioriterade områden och mål för delaktigheten 2023–2025

Stadsgemensamma åtgärder och utvärderingen av åtgärderna

Helsinki

Bild: Helsinki Material Bank / Jussi Hellsten

Stärkande av delaktighetsupplevelsen

Vårt mål är att stärka stadsbornas upplevelse av att tillhöra och bli hörda. Delaktighetsupplevelsen stärks i möten mellan människor i ett rättidigt samspel som präglas av uppskattning. Stadsborna upplever att de kan främja frågor som är viktiga för dem i staden och deras möjligheter att påverka beaktas i den vardagliga verksamheten och inom tjänster. Stadsborna får också information om och förstår sina möjligheter att påverka. Stadsbornas kundupplevelse styr utvecklingen av våra tjänster.

Vi sänker och tar bort hinder för delaktigheten. Stadsborna kan delta på många olika sätt: de får information, kan delta i planeringen och i beslutsfattandet eller vara aktiva aktörer. Vi satsar på att skapa en delaktighetsupplevelse hos människor i en utsatt ställning.

De stadsgemensamma åtgärderna	Uppföljning av åtgärderna
<p>Vi förbättrar kundförståelsen och utnyttjandet av stadsbornas expertis i utvecklingen av tjänster och stärkandet av delaktighetsupplevelsen.</p> <p>Vi kommunicerar aktivt vilken typ av information som har samlats in från stadsborna och vad som görs med informationen. Vi utvecklar tjänster tillsammans med stadsborna och utnyttjar information i det dagliga ledarskapet och utvecklingen av tjänsterna.</p>	<p>➤ Nyckelteman har utvecklats baserat på information: ja/nej</p> <p>Dessa har kommunicerats till stadsborna: ja/nej</p>
<p>Vi använder digitala interaktionsverktyg.</p> <p>Vi ser till att vi använder lämpliga digitala interaktionsverktyg för att stärka stadsbornas delaktighetsupplevelse.</p>	<p>➤ Användningen av digitala interaktionsverktyg har ökat: ja / nej</p>
<p>Vi testar verktyg som mäter stadsbornas delaktighetsupplevelse och beaktar resultaten från dessa i utvecklingen av främjandet av delaktigheten.</p> <p>Vi utvärderar förändringar i stadsbornas delaktighetsupplevelse och pilottestar verktyg som mäter upplevelsen i ett par delaktighetsprocesser.</p>	<p>➤ Delaktighetsindikatorn har använts på ett nytt sätt: ja/nej</p> <p>Resultat från kundenkäter har använts i utvecklingen av delaktighetsfrämjandet: ja/nej</p>

Stärkandet av kunskaperna om och förståelsen för delaktighet

Vårt mål är att medarbetarna i hela staden är medvetna om delaktighetens betydelse och dess möjligheter i sitt eget arbete. Inom alla sektorer, hos både ledningen och medarbetarna, finns en tydlig uppfattning om delaktigheten och sätten att genomföra den. Delaktighet ses som en integrerad del av vårt arbete.

Kunskaperna om delaktighet och förståelsen för mångfald stärks inom staden. Vi främjar delaktighet genom ledarskap och åtaganden samt tillräckliga resurser och rätt metoder. Delaktighet och främjandet av den är en del av det dagliga arbetet och angår alla.

De stadsgemensamma åtgärderna

Uppföljning av åtgärderna

Vi delar information om delaktigheten till hela personalen.

Vi berättar om mångfalden inom delaktigheten inom staden och olika sektorer samt beskriver stadens delaktighetstjänster på det stadsgemensamma intranätet.

Delaktighetssidorna på intranätet har uppdaterats:
ja/nej

Vi skapar ett stadsgemensamt verktyg för planeringen av delaktigheten.

Verktyget för delaktighetsplaneringen kan till exempel innehålla en komihåg-/checklista som hjälper att beakta olika delaktighetsmetoder och delaktighetsnivåer samt anvisningar och tips om hur delaktighet kan förverkligas i olika situationer (t.ex. enhetliga rutiner för att ordna webbmöten för invånare och att dela inspelningen enligt dataskyddslagen).

Verktyget för planeringen av delaktigheten har skapats: ja/nej
Planeringsverktyget har pilottestats: ja/nej

Vi planerar en grundutbildning i delaktighet för stadens personal.

Kansliet ansvarar för att sammanställa utbildningens grundpaket och varje sektor utarbetar sin egen del till paketet.

Utbildningsplanen har gjorts: ja / nej
Utbildningen har pilottestats: ja / nej

Stärkande av flerstämmighet

Vårt mål är att hänsyn till stadsbornas flerstämmighet är ett verksamhetsätt inom staden. Vi erbjuder olika möjligheter att delta på stadsbornas möten där människorna är. Vi ägnar särskild uppmärksamhet åt de stadsbor som lever i den största utsattheten.

Vi strävar också efter att aktivt nå olika befolkningsgrupper genom olika gemenskaper och organisationer. Information styr vår verksamhet.

Vi stärker flerstämmigheten också i kommunikationen genom tydligt språk, flerspråkighet och kommunikation i flera kanaler. Vår verksamhet är transparent och stadsborna får information om stadens beslut och riktlinjer. Vi identifierar i god tid vem som påverkas av besluten och främjar dialogen med stadsborna med beaktande av olika befolkningsgrupper.

De stadsgemensamma åtgärderna

Vi stärker kommunikationen och interaktionen där man använder ett tydligt språk samt användningen av klarspråk.

Vi ökar personalens behärskande av klarspråk och använder det flerspråkiga kommunikationsmaterialet för delaktighet och påverkan som vänder sig till stadsborna.

Uppföljning av åtgärderna

Det flerspråkiga kommunikationsmaterialet för delaktighet och påverkan finns på hel.fi: ja/nej

Utbildningen i klarspråk för personalen har ordnats: ja/nej

Vi sammanställer och utvecklar stadsgemensamma sätt att höra olika befolkningsgrupper.

Vi delar aktivt med oss av den information som samlats, erfarenheter från olika projekt, experiment och material som producerats för att stärka flerstämmigheten. Vi samlar till exempel sätt för interaktion, hörande och deltagande som är lämpliga för barn och unga, äldre och personer som har flyttat till Finland.

Metoder för hörande, som lämpar sig för olika befolkningsgrupper, har sammanställts på intranätet: ja/nej

Vi skapar gemensamma sätt att utvärdera stärkandet av delaktigheten hos barn och unga, personer med ett annat modersmål än finska eller svenska samt äldre i enlighet med stadens planer.

I samband med den regelbundna rapporteringen om delaktighets- och interaktionsmodellen identifieras åtgärder för att främja delaktigheten för personer med ett annat modersmål än finska eller svenska och äldre. För detta används en enhetlig rapporteringsmall. Vid sidan av åtgärderna enligt delaktighetsplanen genomförs också ett åtgärdsprogram för att främja barns och ungas delaktighet inom alla sektorer.

En gemensam rapporteringsmall för åtgärder som främjar delaktigheten har skapats: ja/nej

Läs mer om delaktighet

- [Webbsidan Delta och påverka på hel.fi](#)
- [Principerna för delaktighet i stadens förvaltningsstadga \(PDF\)](#)
- [Beslut om verkställande och finansiering av Helsingfors stads delaktighetsmodell \(på finska\)](#)
- [Delaktighets- och interaktionsmodellens mellanrapport 2019 \(PDF, på finska\)](#)
- [Utvärdering av Helsingfors stads delaktighetsmodell under strategiperioden 2017–2021\(PDF\)](#)
- [Helsingfors stadsstrategi 2012–2025](#)
- Delaktighetssidorna på Helsingfors stads intranät (tillgängliga endast för stadens medarbetare)
- [Beslut om ett påverkanssystem för barn och unga och främjandet av delaktighet hos barn och unga \(på finska\)](#)

Helsinki

Bild: Helsingin Aineistopankki / Juhokuva